

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדדדד

ZO HADEREKH **زوهديرخ**

גיליון 24 / 24 ביוני 2026

06 תמונה / שר הקישלון / א.כ.א.

איך להציל את מערכת החינוך
עמ' 8

למה טראמפ מתהפך על ביבי

עמ' 3

06 תמונה / שר הקישלון / א.כ.א.

כרטיס אדום לפיפ"א

עמ' 7

06 תמונה / שר הקישלון / א.כ.א.

מכתבים למערכת

חופי הים נגזלים

הקיץ כבר כאן, השמש חמה, ואנו מחפשים את הפינה השקטה שלנו מול הגלים. אבל בזמן שאנו אורזים תיק לים, המציאות בשטח זועקת: חופי הים של ישראל נעלמים לנו מבין האצבעות. דו"ח חדש ומטלטל שפרסמנו חושף תמונת מצב מדאיגה: כבר בשנת 2012 הוערך כי לכל אורח בישראל נותרו פחות משני סנטימטרים של רצועת חוף. מאז, האוכלוסייה גדלה בלמעלה משני מיליון תושבים, הלחץ התעצם, והחול פשוט נגמר.

אבל למרות שהצפיפות בחופים בשיא, מקבלי ההחלטות ממשיכים להתעלם, לאשר תוכניות בנייה מיושנות, מאסיביות והרסניות בחופים ולקדם פתרונות נקודתיים והרסניים. אנחנו נמצאים בדקה ה-90! אם לא נפעל עכשיו ברמה הלאומית, אנחנו פשוט נאבד את החופים שלנו.

המקומות האהובים על כולנו – בסכנה מיידית: חוף בלן ביי, נתניה: השתלטות חמורה ורמיסה של חוף ציבורי. יום פרטי בנה מבנה מסחרי מאסיבי ולא חוקי שמגיע כמעט עד קו המים, חוסם את המעבר בחורף כשהים עולה וגורם לסחיפת חול קשה. אנו עומדים להגיש עתירה בדרישה להרוס את הבנייה הלא חוקית ולהחזיר את החוף לציבור. חוף בורה-בורה, כנרת: גזל מתמשך של משאב ציבורי. המקום גודר, הוקמו מבנים בלתי חוקיים ואף נגבה תשלום מופרז רק כדי להיכנס לחוף. הצעד שלנו: הגשנו עתירה משפטית נוקבת ודורשת צדק, והדיון המכריע יתקיים בקרוב.

בור הסיד, בת ים: במקום פארק ציבורי פתוח ומחבר על המצוק עם נוף מדהים לים, כפי שתוכנן במקור, מקודמת במקום תוכנית למגדל מנקר עיניים בן 24 קומות על גבול 100 המטרים מהמים. בזכות התנגדותנו השגנו הישג ביניים והיום נשלח לחפש חלופות, אך המאבק רחוק מלהסתיים. שוברי הגלים בקריית חיים: המדינה מנסה "לכבות שריפות" בפתרונות נקודתיים. הקמת 7 שוברי גלים אולי תגן על מקטע אחד, אך תגביר את סחיפת החול ותעלים את החופים השכנים, תוך פגיעה אקולוגית קשה. הגשנו התנגדות תקיפה בדרישה לפעול לפי פתרונות הגנה.

חוף פולג, נתניה: מסדרון אקולוגי קריטי ורגיש המחבר בין שמורות טבע, וחוף גלישה אהוב, העומד בפני היישום של תוכנית ישנה שאושרה לפני חוק החופים, במסגרתה יוקמו שישה מבני ענק שיחנקו את האזור בתאורה, בפסולת ובפיתוח דורסני. אנחנו פועלים לתיקון חוק החופים, כך שתוכניות ישנות והרסניות כמו זו יבחנו מחדש ויבוטלו. החדשות הטובות הן שעדיין לא מאוחר מדי.

אדם טבע ודין עומד כחומה משפטית ומדעית מול הדורסנות הזו. אנחנו מציגים פתרונות, מגישים התנגדויות, נלחמים בבתי המשפט ומקדמים מדיניות לאומית כוללת שתשמור על החוף פתוח, חינמי וטבעי עבור הילדים של כולנו.

עמית ברכה, מנכ"ל אדם טבע ודין
ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

ביבי ארצה!

"בראיון לרשת בי.בי.סי נשאל טראמפ האם נתניהו המרה את פיו כאשר הורה על תקיפה באיראן. הנשיא השיב כי "הטילים היו כבר בדרך" כשדובר עם נתניהו, עוד הבהיר כי "אם אני אומר לנתניהו לעשות משהו - הוא עושה".

עידן קוולר, "זואלה", 9.6

טראמפ חי בלה לה לנד

"האזהדים במדיסון סקוור גארדן קיבלו את דונלד טראמפ בשריקות בוז רמות הלילה לאחר שהפך לנשיא האמריקאי המכהן הראשון שמגיע למשחק גמר של האן.בי.איי בין ניו יורק ניקס לסן אנטוניו ספרס. טראמפ, שהגיע כאורחו של נשיא הניקס ג'יימס דולאן, עמד בתא צפייה היוקרתי באולם וחיך בזמן שהקהל הגיב בשריקות בוז כשהופיע על מסכי הענק במהלך נגינת ההמנון האמריקאי. 'כל התשואות האלה, חשבתי שזה היה מדהים, למען האמת', אמר טראמפ לעיתונאים בתום המשחק".

דיווח של סוכנות "רויטרס", 9.6

הפרובוקציה אצל ברקו נגמרה אחרת

"פעיל הימין מרדכי דוד ניסה לחסום את רכבו של כדורגלן העבר והמנחה אייל ברקוביץ', והשניים תועדו ברכבו של המנחה כשהם נאבקים על מכשיר טלפון נייד. לאחר שניסה לחסום אותו קודם לכן, דוד הגיע אל רכבו של ברקוביץ' כשדלתו פתוחה וקרא: 'לריב איתך באמת'. במהלך האירוע נשמע ברקוביץ' אומר: 'זה אלימות נכון?', בעודו מרחיק מעליו את דוד. לאחר שיצא מרכבו של כדורגלן העבר, נשמע דוד אומר: 'שתדע לך ברקוביץ', שאת גיא פלג אני שונא באמת, אבל אותך אני לא שונא באמת'. מוקדם יותר הגיע דוד אל מכוניתו של ברקוביץ' בעת יציאתו מחנייה. בתיעוד נראה דוד על מכסה המנוע של הרכב במהלך נסיעתו. בסרטון נוסף שפרסם נראה דוד מתעד את האירוע וקורא לפעיל נוסף שרכב על אופנוע סמוך למקום לנסות לחסום את הרכב".

סרטון בדף הפייסבוק של 103 אף אים, 8.6

חשיפה: גנץ סוציאליסט דגול

"אני סוציאליסט דגול - לא מוכן לראות אנשים שאין להם כסף לשלם על השיניים שלהם, לא מוכן לראות יישובים שקשה להם להתקיים".

בני גנץ בריאיון בגלצ, 9.6

גנץ לא ממש סוציאליסט דגול

"מרגע הגעתו לפוליטיקה, גנץ נלחם על נושא כלכלי רק פעם אחת: הגדלות הרמטכ"ל. זה כל מה שאתם צריכים לדעת".

ציוץ של אייל מלמד, 9.6

קיצור תולדות התכתיבים האמריקאים על ישראל

למה טראמפ מתהפך על ביבי

ב-1956, ישראל, ושתי מעצמות קולוניאליות בדעיקה, בריטניה וצרפת, כבשו את חצי האי סיני ורצועת עזה במסגרת קנוניה סודית ("מבצע קדש"). בן-גוריון אף הכריז ב-6 בנובמבר 1956 בדבר הקמת "מלכות ישראל השלישית". נשיא ארה"ב דאז, דווייט אייזנהאואר, זעם על ההתקפה שלא תואמה איתו ואף איים על ישראל בסנקציות כלכליות קשות, גירוש מהאו"ם (!) והקפאת כל הסיוע הפרטי שזרם מיהודי ארה"ב. בן-גוריון נכנע לחלוטין ותוך 48 שעות נאלץ להצהיר על נסיגה מלאה מסיני ומרצועת עזה.

במהלך מלחמת יום הכיפורים ב-1973, ישראל שנקלעה למצוקת תחמושת קשה, יצאה למתקפת נגד בה כיתרה את הארמייה השלישית של מצרים. מזכיר המדינה הנרי קיסינג'ר הבחיר לישראל שארה"ב לא תאפשר להשמיד את הצבא המצרי. הוא עיכב או זירז משלוחי נשק כדי לאלץ את ישראל להסכים להפסקת אש ולסגת. לבסוף, ישראל נאלצה לאפשר העברת אספקה לארמייה המכותרת ולהכריז על הפסקת אש לפי התנאים שהכתיבה ארה"ב.

ב-1975 סירב ראש הממשלה יצחק רבין לבצע נסיגה נוספת מסיני שדרש קיסינג'ר. עקב כך, הנשיא ג'רלד פורד הכריז על "הערכה מחדש" של היחסים בין שתי המדינות והקפיא את כל עסקות הנשק החדשות ואת המגעים הכלכליים עם ישראל למשך חצי שנה. הכלכלה והצבא בישראל נקלעו למצב שאילץ את רבין לחתום על הסכם הביניים שבו פונה חצי האי סיני בחלקו.

לאחר שישראל הפציצה את הכור הגרעיני "אוזיראק" בעיראק ב-1981 ללא תיאום עם ארה"ב, הטיל הנשיא רונלד רייגן עונש מידי של השעיית משלוחי מטוסי קרב אף 16 לישראל ואף גינה את הפעולה באו"ם. במחצית שנות ה-80 פיתחה ישראל מטוס קרב מתקדם בשם "לביא". הפנטגון והממשל הבינו שהמטוס יתחרה במטוסי אף 16 האמריקאיים והורו לסגור את הפרויקט ולפטר אלפי עובדים.

במהלך מלחמת המפרץ ב-1991, כפה הנשיא ג'ורג' בוש על ישראל מדיניות מוחלטת של אי-תגובה והבלגה, אף על פי ששטחה הותקף בעשרות טילים. זה עוד אחד מהמקרים המובהקים שבו ממשלת הליכוד ויתרה על "עקרון ביטחוני מקודש" כדי להיענות לתכתיב של וושינגטון. באותה שנה, סירב ראש הממשלה יצחק שמיר להשתתף בוועידת שלום אזורית שנערכה במדריד והמשיך בבנייה מאסיבית בהתנחלויות בשטחים הכבושים, זאת בעוד ישראל נזקקת נואשות לערבויות פיננסיות מארה"ב. הנשיא בוש האב התנה את מתן הערבויות הכלכליות (בשווי 10 מיליארד דולר) בעצירת הבנייה בהתנחלויות ובהשתתפות ישראל בוועידה.

בעת מלחמת עיראק השנייה ב-2003, כאשר ארה"ב פלשה למדינה ואף כבשה אותה בעת נשיאותו של ג'ורג' בוש הבן, חסם הצבא האמריקאי את היכולת של חיל האוויר הישראלי לפעול באזור. כמו כן, בתחילת שנות ה-2000 הטילה ארה"ב וטו על מכירת טכנולוגיות צבאיות ישראליות לסיין.

"תפסיק לפוצץ בניינים", "משוגע מזויין" (באנגלית זה נשמע טוב יותר: "פאקינג קרייזי"), "הוא צריך להיות יותר אחראי בכל הנוגע ללבנון", "הצלתי את התחת שלו", "בגללי לא נכנס לכלא", "בלעדיי לא הייתה ישראל, - זו רשימה חלקית בלבד של אמירותיו הפומביות של נשיא ארה"ב דונלד טראמפ כלפי ראש הממשלה בנימין נתניהו.

אין ספק, טראמפ מתהפך על ביבי וטובי המוחות בישראל מנסים להסביר את המפנה ביחסים ביניהם. יש המייחסים זאת ל"חוסר היציבות הנפשית" (הגדרה עדינה למדי...) של הנשיא, אחרים מצביעים על דפוס פעולה קבוע של טראמפ מאז ראשית פעילותו הפוליטית והעסקית. כך קרה גם עם רוי כהן המנטור, עורך הדין ואיש הסוד המשמעותי ביותר בתחילת דרכו. כהן, שהתפרסם עוד בשנות ה-50 כעוזרו של הסנאטור ג'וזף מקארתי ב"ציד המכשפות" נגד הקומוניסטים בארה"ב, הורחק לפתע ובבושת פנים מטראמפ ומעסקיו.

באתר החרדי "אמס" (22.6) אף סיפקו הסבר נוסף: "מרן הראשון לציון הגאון רבי יצחק יוסף התייחס בשיעורו השבועי להתפתחויות המדיניות מול ארצות הברית - 'מה, לחינם טראמפ התהפך עלינו? למה התהפך? בגלל הגזירות שעושים על בני תורה'. בדבריו החרפים הטיל הרב אחריות גם על היועצת המשפטית לממשלה, שאותה כינה 'איזבל המרשעת'".

רבים מברכים על הקרע בין שני השותפים למלחמת ההשמדה בעזה ולמלחמה נגד איראן. מצב שהוליד תופעה נוספת: אנשי ימין בכנסת ובתקשורת שגילו שהם "אנטי-אימפריאליסטים דה לה שמאטע", קרי תוקפים את הנשיא בגלל "שאינו מאפשר" להרוג, להחריב ולהרוס עוד יותר.

על היחסים הא-סימטריים בין המדינות

אך מעבר להתהפכותו של טראמפ על נתניהו, ישנו דפוס קבוע ביחסים הא-סימטריים בין ישראל לארצות הברית. ראשית, קיים פער עצום במאזן הכוחות, במשאבים ובתלות ההדדית בין שתי המדינות. בעוד שארצות הברית היא מעצמת-על אימפריאליסטית עולמית, ישראל היא מעצמה אזורית קטנה ומדינת חסות התלויה בארה"ב באופן קיומי, היום יותר מתמיד.

החלטה נשיאותית בווינגטון יכולה לשנות מיידית את עתידה הפוליטי, הכלכלי או הצבאי של ישראל. מנגד, החלטות של ממשלת הימין יכולות אומנם להביך או לאתגר את טראמפ, אך הן אינן מהוות איום קיומי על ארה"ב ואינן מסוגלות לשנות את האסטרטגיה הגלובלית שלה. יתר-על-כן, ארה"ב הפכה מ"ידידתנו הגדולה" לבת הברית היחידה והאחרונה של ישראל בעולם. במילים אחרות: ישראל תלויה כלכלית, פוליטית וצבאית בארה"ב וביבי זקוק לטראמפ, אך טראמפ לא ממש זקוק לביבי.

התחיל עם בן-גוריון

הזיכרון ההיסטורי בישראל לא משהו. ארה"ב החלה להכתיב ולכפות את מדיניותה על ישראל באופן דרמטי מתחילת שנות ה-50, כאשר ראש הממשלה דוד בן-גוריון בתמיכת רוב המפלגות הציוניות, החליט שישראל היא "חלק מהמערב בהנהגת ארה"ב".

אפרים דויד

המשך בעמ' 10

ישראל שולטת ב-70 אחוז משטח הרצועה

על פי משרד הבריאות ברצועה, במהלך יום שני נהרגו שלושה תושבים ר11 נפצעו. מספר ההרוגים מאז הפסקת האש ב11 באוקטובר האחרון עלה ל-1,022, נפצעו 3,250 בני אדם וחולצו 784 גופות מההריסות.

שביתה נהגים בהתנחלות מודיעין עילית בעקבות מעצר אלים של נהג

שביתה פרצה השבוע (22.6) לאחר ששוטר עצר באלימות נהג פלסטיני בהתנחלות מודיעין עילית שבשטחים הכבושים. הכול החל בעימות בין נהג אוטובוס של חברת קווים לבין נהג הסעות, שבמהלכו נתקבל במשטרה דיווח שלפיו נהג האוטובוס "הוא מחבל".

על פי התיעוד שהופץ ברשתות החברתיות הפלסטיניות, שוטר הגיע למקום, איים על הנהג באקדח טייזר, הורה לו להסיר את חולצתו ואף אילץ אותו לשכב על הכביש. זאת לעיני העוברים והשבים הנדהמים ולצד האוטובוס שבו נהג. יצוין שבמהלך המעצר הנהג לא התנגד ולא היה איום על איש. בעקבות מעצרו האלים פתחו כלל הנהגים הפלסטינים של חברת קווים בשביתה ודרשו את שחרורו המיידי של חברם.

מארגון נהגי התחבורה הציבורית של ההסתדרות הלאומית, המייצג את נהגי קווים, נמסר: "נהגי התחבורה הציבורית הופכים מטרה לאלימות, להכפשות ואף לדיווחי שווא חמורים שמסכנים את חייהם. העובדה שנהג נדרש להתפשט, למרות שלא התנגד, בעקבות תלונת שווא, היא אירוע קשה ומביש. אנו דורשים חקירה מיידית של המקרה והבטחת ביטחונם וכבודם של נהגי התחבורה הציבורית. אסור שדם הנהגים יהיה הפקר".

בחד"ש הביעו תמיכה בשביתה הנהגים הפלסטינים ומסרו: "בהתנחלות מודיעין עילית, כל יהודי יכול להאשים נהג אוטובוס פלסטיני שהוא 'מחבל', והפלסטיני, לכל הפחות, ייעצר באלימות, אם לא יירצח. כי זו לא משטרה, זה ארגון פשע בשירות משטר העליונות". עוד הדגישו: "אנחנו מגבים את השביתה במחאה על מעצר השווא הבזוי, וקוראים לכל איגודי התחבורה לשבות בסולידריות. כי זו המהות של שותפות יהודית-ערבית אמיתית ושוויונית: סולידריות בין עובדים ומאבק משותף נגד הגזענות והדיכוי. די לגזענות ולאלימות נגד נהגים!".

יצוין שהשבוע נרשם הישג לאיגוד ועדי התחבורה בכוח לעובדים: תקיפות נהגים ועובדי התחבורה הציבורית יסומנו בנפרד במערכות המשטרה. לאורך השנים, וביתר שאת בשנתיים האחרונות, על רקע התגברות התקיפות הגזעניות נגד נהגים, דרשו באיגוד להכיר בכך שאלימות כלפי נהגים ומבקרים בתחבורה הציבורית היא תופעה ייחודית הדורשת טיפול ייעודי, ולכן גם איסוף מידע ממוקד.

עד היום הנתונים "נבלעו" בתוך קטגוריות כלליות, דבר שהקשה להבין את היקף התופעה ולעקוב אחר הטיפול בה. הסיווג החדש יאפשר לראשונה לתעד את היקף התקיפות, היכן הן מתרחשות, כמה מהן מובילות להגשת כתבי אישום והאם הצעדים להפחתת האלימות אכן נושאים פרי. בפגישה שהתקיימה בשבוע שעבר בין ראשי איגוד ועדי התחבורה בכוח לעובדים לבין אגף המבצעים במשטרת ישראל, נמסר כי המשטרה החלה לקדם את הסיווג הייעודי — "מהלך שאותו דרשנו וקידמנו לאורך זמן", נמסר.

כוחות הצבא בפיקוד הדרום הרחיבו את הכיבוש הישיר ל-70% משטחה של רצועת עזה. זאת פרסם הכתב אמיר בוחבוט באתר "וואלה". העמקת הכיבוש ברצועה מוגדרת כ"הרחבת השליטה המבצעית". במערכת הביטחון מעריכים כי היקף השטח שבשליטה ישראלית עשוי לגדול בחודשים הקרובים. בנוסף, ממשיך הצבא להרחיב את הצירים החדשים ולסלול כבישים, לשדרג את המוצבים שמול "הקו הצהוב", לשפר את טכנולוגיות האיסוף ולתגבר כוחות סדירים וכוחות מילואים. ב28 במאי האחרון אמר ראש הממשלה בנימין נתניהו כי ישראל שולטת ב-60% מהרצועה, לאחר שהיקף השטח שבשליטתה עלה מ-50%, והוסיף: "הדירקטיבה שלי היא לעבור ל-70%, קודם כול. בוא נתחיל בזה". יצוין שהסכם הפסקת האש מאוקטובר 2025, הנשען על "תוכנית 20 הנקודות" של ממשל טראמפ, קבע גבולות ברורים לשטח שבו מותר לצה"ל להחזיק — המכונה "הקו הצהוב".

על פי תנאי ההסכם המקוריים, ישראל נסוגה מחלק מהשטחים ואמורה הייתה להחזיק ב-53% מרצועת עזה. משרד החוץ הגרמני וממשלות נוספות באירופה הצהירו רשמית כי השאיפה לשליטה ב-70% מהרצועה סותרת את תוכנית טראמפ ו"מחבלת בסיכויים להתקדם לשלבים הבאים של ההסדר, כגון שיקום הרצועה". בווישגטון הכחישו כי נתנו גיבוי למהלך.

עקירה ממושכת ומחודשת

על פי דיווחים של ארגוני הסיוע ברצועה, תושבים נוספים נעקרו בעקבות דחיקה נוספת של "הקו הצהוב", לאחר שכוחות ישראליים התקדמו לעבר שטחים מאוכלסים בעיר עזה וסימנו את התוואי החדש בקוביות בטון. עקב כך, משפחות ברחבי הרצועה ממשיכות להתמודד עם היעדר ביטחון, עקירה ממושכת ומחודשת, היעדר גישה לשירותים חיוניים ותשתיות אזרחיות. כמו כן, עובדי סיוע, מתחמי סיוע ומבנים הומניטריים חשובים לתקיפות אוויריות ישראליות, להפגזות ולירי, שעל פי הדיווחים גורמים לנפגעים ולנזק.

על פי ארגוני הסיוע, ב11 ביוני נעקרו במזרח העיר עזה עשרות משפחות, לאחר שכוחות ישראליים הניחו קוביות בטון צהובות המסמנות הרחבה נוספת של "הקו הצהוב" מערבה. למחרת, ב12 ביוני, דיווחו פלסטינים שנותרו בקרבת מקום כי היעדר הביטחון מגביר את הלחץ המופעל עליהם לעזוב.

ארגונים הומניטריים מסרו כי רבות מהמשפחות שנעקרו בעקבות הזזת "הקו הצהוב" נותרו ללא אוהליהן או חפציהן. חלקן שוהות כעת אצל קרובי משפחה וידידים. במאמץ לסייע להן הפעילו צוותים הומניטריים מנגנון מענה מהיר, שנועד להבטיח תמיכה למשפחות שנפגעו כתוצאה מהרחבת שטחי הכיבוש.

בתוך כך, הפצצות הכיבוש על הרצועה בצל הפסקת האש ממשיכות לגבות מחירים. בשני (22.6) נהרגה תלמידת תיכון וכמה תושבים נפצעו, לאחר שכלי טיס של כוחות הכיבוש הישראליים תקפו מכונית במרכז העיר עזה. תלמידת התיכון, רג'ד עאשור, נהרגה בתקיפה בשכונת רימאל שבמערב העיר. יום לפני כן נפצעו כמה תושבים בתקיפה שביצע כלי טיס בלתי מאויש בחצר בית הספר אבן סינא שבמחנה אישאי, מצפון-מערב לעיר עזה. כטב"ם שיגר טיל לעבר חצר בית הספר, וכתוצאה מכך נפצעו כמה תושבים בדרגות פציעה שונות. הפצועים פונו לבתי החולים לקבלת טיפול רפואי.

הפגנה נגד עקירת תושבים פלסטינים שנערכה מול ביתו של ראש העיר ירושלים חשה לאון, 11 בפברואר 2026 (צילום: עיר עמים)

דו"ח חדש של עיר עמים: "ירושלים הגדולה: גירוש וסיפוח" התוכנית לסיכול הקמת מדינה פלסטינית

בהריסות בתים; ועלייה באלימות מצד מתנחלים וחיילים כלפי קהילות פלסטיניות. בפברואר האחרון אישרה הממשלה החלטות נוספות העוסקות במפורש גם בשטחי איי ובי בגדה המערבית שתחת כיבוש ישראלי. "הפיכת שטחי איי ובי למטרה של פעולות הסיפוח הישראלי מהווה איום קיומי על מיליוני פלסטינים בגדה המערבית", נאמר מפורשות בדו"ח.

גירוש האוכלוסייה הבדואית

במרחב הסובב את ירושלים המזרחית שתחת כיבוש ישראלי, ובמיוחד ממזרח לה, בין הכפר ג'בע בצפון ויריחו במזרח, פזורות קהילות בדואיות-פלסטיניות קטנות רבות. הקהילות מתבססות למחייתן על מרעה במרחבים פתוחים שישראל שואפת לספח, תוך סילוקה של האוכלוסייה הפלסטינית היושבת בהם. אלה קהילות קטנות שאינן מחוברות לתשתיות בסיסיות כמו מים וחשמל, הן פגיעות במיוחד לגירוש כתוצאה מאלימות של מתנחלים וכוחות הכיבוש. האלימות של מתנחלים נגד קהילות הפלסטיניות שנועדו לגרש אותן משטחי סי שוברת שיאים מאז 7 באוקטובר.

על פי הדו"ח, מסביב לירושלים אלימות זו קשורה קשר ישיר למהלכי סיפוח מעשיים שישראל מקדמת. מדובר בעשרות קהילות. אך בגלל היקף האלימות נגדן לא כולל הדו"ח סקירה מלאה של האירועים, לרבות הצתת מבנים, השחתת ציוד חקלאי, תקיפת רועים ואף שימוש בנשק. הדו"ח מדגיש את המשמעות כבדות המשקל של מהלכי הסיפוח על האוכלוסייה המתגוררת בשטח: סיפוח משמעו גירוש. "ישראל מקדמת מהלכים המעצבים מחדש את המרחב סביב ירושלים כך שתבותר הגדה המערבית ויעמיק ניתוקה מירושלים המזרחית. ייווצרו מובלעות שמצמצמות את חופש התנועה של פלסטינים וקהילות שלמות יעקרו מהשטחים בהם מהלכים אלו מקודמים".

שמואל אורניץ

לקריאת הדו"ח המלא (20 עמודים):
<https://tinyurl.com/y3nban32>

דו"ח חדש של עיר עמים - "ירושלים הגדולה: גירוש וסיפוח", שפורסם בשבוע שעבר, חושף כיצד שורה של מהלכים שמקדמת ממשלת הימין סביב העיר מתחברים לתמונה אחת: סיפוח בפועל של מרחב ירושלים רבתי, פירוק הרצף הפלסטיני, דחיקת קהילות פלסטיניות מבתיהן ומאדמותיהן והעמקת משטר האפרטהייד הישראלי. אחרי עשרות שנים שבהן הבנייה בתוכנית אי-1 נבלמה בשל התנגדות בינלאומית רחבה, אישרה ממשלת הימין באוגוסט אשתקד שתי תוכניות ראשונות לבניית התנחלות חדשה באזור, ובהמשך פורסמו גם המכרזים לבנייתה. במקביל לאישור התוכניות ופרסום המכרזים, גיבשה הממשלה יחד עם רמ"י (רשות מקרקעי ישראל) הסכם גג לפיתוח ההתנחלות מעלה אדומים. חלק ניכר מהתקציב נועד למימוש הבנייה להקמת שכונה החדשה "ציפור מדבר" בתקציב של 3 מיליארד שקל. באופן חריג נערך טקס החתימה על הסכם הגג במעמד שר האוצר סמוטריץ' וראש הממשלה נתניהו שביקשו לקדם תוכנית שתהיה "צעד משמעותי לחיסול הסיכוי להקמת מדינה פלסטינית" כפי שהצהיר נתניהו בטקס שנערך בספטמבר אשתקד. אבל זה רק חלק מהתמונה.

מקימים עוד התנחלויות

בדצמבר האחרון החליטה הממשלה להקים התנחלות חדשה בשם "יציב" במיקום החולש על היציאה המזרחית מבית סאחור ובית לחם. זאת, במסגרת החלטת ממשלה בדבר הקמה של 19 התנחלויות חדשות. ההחלטה נתקבלה חודש אחרי שהמועצה האזורית גוש עציון הקימה מאחז – אותו כינתה "שרמה" – באותו מקום. הקמת המאחז וההחלטה בדבר הקמת התנחלות אירעו לאחר שבמשך יותר מ-15 שנה ניסו ארגוני מתנחלים ללא הצלחה להקים מאחז באותו מקום. הדו"ח גם ממפה את מגוון הפעולות הישראליות לסיפוח שטחי סי מצפון, ממזרח ומדרום לירושלים: הרחבת ההתנחלויות מעלה אדומים וגבע-בנימין; קידום התנחלויות ומאחזים חדשים – "משמר יהודה", "יציב" ו"בר כוכבא"; סילית כבישים המחברים התנחלויות לירושלים ומבטרים את המרחב הפלסטיני; חסימות כבישים שמנתקות יישובים פלסטיניים זה מזה; החלת משטרי היתרים; האצה חמורה

הפגנת ה-1 במאי - מתוך הסרט 'ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי, סיפורים מאז ומתמיד' של ערן טורבינר המופיע בעמוד ארכיון מק"י ביوتيוב

ההיסטוריה של מק"י הגיעה ליוטיוב

ותוכנית אמנותית עשירה. מהפעילות שנערכה בנצרת נמצאים בעמוד סרטונים של מחנה העבודה ההתנדבותי ושל יום האדמה – שניהם מ-1988.

גם האירועים שעורכת תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנר"י) לציון יום האישה הבינלאומי פורסמו בעמוד. בין השאר ניתן למצוא סרטונים של אירועים שהתקיימו בערים שונות בשנים 1985, 1989 ו-2005. כן כלולים בעמוד גם סרטונים העוקבים אחר חגיגות של יום הניצחון על הנאצים שנערכו בשנים שונות ביער ע"ש הצבא הסובייטי בהרי ירושלים.

רבים מהסרטונים כוללים ריאיונות עם חברי מק"י ועליהם, וכן סיקור אירועים לזכר חברים שהלכו מאיתנו. עם המרואיינים נמנים שלמה שחר, עבאס זין אלדין, עוזי בורשטיין, נאיף סלים סויד, בנימין ויוכבד גונן, שולה חנין, איבתהאג' כורי. גם חנה זלשניק זנד, ומרים אלגזי המספרת על עו"ד פליציה לנגר. ניתן לצפות באירועי האזכרה שנערכו לזכרם של רות לוביץ' (2010), תופיק טובי (2011), אברהם (אפרים) קצב, ורוד (סשה) חנין.

חשוב להזהיר כי ביטיוב ניתן למצוא סרטים העוסקים במפלגה הקומוניסטית בארץ, שברובם נושבת רוח עוינת להיסטוריה שלה. לכן חשוב שהמתעניינים בעמוד של מק"י, שעליו סופר בכתבה זו, יקפידו להיכנס בכתובת הנכונה המצוינת בסופה של הרשימה.

ובקשה לקוראים: אנא עזרו להעשרת הארכיון של מק"י ביטיוב. העבירו אלינו קלטות או כל תיעוד אחר בווידיאו, שבהם מצולמים אירועים ארציים ומקומיים, מחאות, שבתות וגם חגיגות, ואשר נמצאים בכתכם או במועדונים ברחבי הארץ. את הקלטות נא למסור למערכת "זו הדרך", לאלו גוונסקי בת"א, לערין עוידה בנצרת ולרים חזאן בחיפה. חשוב גם להפנות לאתרים ביטיוב שבהם כבר נמצאים חומרים מעניינים, גם מההיסטוריה הקרובה ממש.

תמר גוז'נסקי

לצפייה בעמוד היטיוב של מק"י:

<https://www.youtube.com/@maki-vhs>

למערכת "זו הדרך" נא לשלוח חומרים במייל:

zohaderekh@gmail.com

הסקרנות, הרצון והצורך לשמר מה שניתן מההיסטוריה המפוארת של המפלגה הקומוניסטית מאז ייסודה בארץ בשנת 1919, גברו עם גילויי בארכיון מק"י בתל-אביב של מיכל שהכיל קלטות וידיאו ישנות מהדגמים VHS וקומפקט דיסק. לאלה נוספו קלטות שנמצאו בבתיהם של חברות וחברים וסרטיו של הבימאי ערן טורבינר העוסקים בנושא (ועל כך נתונה לו תודתנו). כך נולד ערוץ היוטיוב "המפלגה הקומוניסטית הישראלית הארכיון".

בחומרים בעברית ובערבית המוצגים בעמוד נכללים אירועים ציבוריים של מק"י, של ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י), של חד"ש ושל ארגונים דמוקרטיים, וכן ריאיונות וסיקורים של מפגשים, של הפגנות ועוד.

ההיסטוריה של המפלגה ושל חבריה בשנות ה-30 של המאה ה-20 מובאת מפי מי שהיו חבריה באותה תקופה. בין היתר, מובאים סיפוריהם של פעילי הנוער הקומוניסטי שפעלו במחתרת בארץ בשנות ה-30 — בסרט שצולם ב-2005 — ושל המתנדבים בבריגדות הבינלאומיות בספרד, בסרט שצולם ב-2006. בסרטון שצולם בשולי הוועידה ה-21 של מק"י, בשנת 1991, משוחח רות לוביץ' עם חיים דוידוביץ', שנמנה עם מייסדי ברית הנוער הקומוניסטי בארץ בשנת 1924. אחד מסרטיו של ערן טורבינר, משנת 2021, מוקדש למנהיגת הנוער הקומוניסטי יעל גרוזן (1914–1941), שבריאיונה הידרדרה בעת מאסרה בכלא הבריטי בבית לחם, ונפטרה עם שחרורה.

בעמוד כלולים סרטוני וידאו מכמה מוועידות מק"י: הוועידה ה-20, שנערכה ב-1986; הוועידה ה-21, שנערכה ב-1991; והוועידה ה-23, שנערכה ב-1997. כמו כן, כלולים בו סרטונים ממועצת מק"י שנערכה ב-2004, מהאירוע החגיגי לציון 65 שנה למק"י שנערך ב-1984, ומהאירוע לציון 90 שנה לבנק"י, שנערך ב-2016 במשכן האומנויות בבית ים ביוזמת הבימאי והאוצר יהושע סיימון.

מבין הפגנות האחד במאי שמורים באתר תיעודים של ההפגנות שנערכו בתל אביב-יפו ב-1983, בכפר יאסיף ב-1986 ובנצרת ב-1988. כמו כן, תועדה ההפגנה נגד הכיבוש שהתקיימה ב-5 ביוני 1989 בטיילת בתל אביב. בעמוד ניתן למצוא תיעוד של פסטיבל העיתונות הקומוניסטית שנערך בעכו ב-1987 אשר כולל דוברים

נשיא פיפ"א ג'אני אינפנטינו מעניק את "גביע השלום" לדונלד טראמפ, דצמבר 2025 (צילום: הבית הלבן)

כך הפך גביע העולם בכדורגל לעסק קפיטליסטי מובהק פיפ"א מלבינה פשעי הכיבוש בעזה

להיבטים הגלובליים, קיים מימד נוסף – פוליטי ואף אזורי. גיבור המונדיאל איננו השחקן הארגנטיני הגאון ליאו מסי, אלא נשיא ארצות הברית הכושל והנוכל דונלד טראמפ.

קובה הבאה

נשיא פיפ"א זה עשור, ג'ובאני וינצ'נצו "ג'אני" אינפנטינו, הוא האחראי להפיכת הפדרציה לתאגיד קפיטליסטי ענק. בשנתיים האחרונות היה לאחד התומכים הנלהבים של טראמפ בזירה הבינלאומית. טראמפ, מצידו, עושה שימוש בטורניר כדי להלבין את פשעיו ברחבי תבל. זה לא חדש, גם בעבר ניצלו משטרים את הגביע כדי להלבין פשעים נגד האנושות, כך נהגה הדיקטטורה הצבאית בארגנטינה ב-1978. אבל אינפנטינו הוביל את ה"הלכנה באמצעות ספורט" (Sportswashing) לגבהים גרוטסקיים.

שיתוף הפעולה ביניהם היה באירוע פומבי בדצמבר 2025, בעת שאינפנטינו העניק לטראמפ את "פרס השלום" הראשון והחדש של פיפ"א במהלך טקס הגרלת משחקי המונדיאל שנערך במרכז קנדי בוושינגטון. אגב, שמו של המרכז הוחלף למרכז "טראמפ-קנדי" בהוראת הנשיא, אך שב לאחרונה לשמו המקורי בעקבות התערבות בית המשפט הפדרלי. "זה הפרס שלך, זה פרס השלום שלך", אמר אינפנטינו לאחר שטראמפ עלה לבמה כדי לקבל את הגביע, המדליה והתעודה. "יש כאן גם מדליה יפה עבורך שתוכל לענוד בכל מקום אליו תרצה ללכת", הוסיף.

לאחר קבלת הפרס, צורף אינפנטינו ל"מועצת השלום" שהקים נשיא ארה"ב, כחבר היחיד בארגון שאינו ראש ממשלה. בתמורה, הבטיח נשיא פיפ"א "להשקיע 75 מיליון דולר במהלך 2026 כדי לקדם את הכדורגל במאמצי השיקום של עזה". פיפ"א אף הפיקה סרטון ובו "חזון הכדורגל" משולב ברייורה שטראמפ רצה להקים ברצועה לאחר גירוש תושביה הפלסטינים. כידוע השיקום טרם החל וכצפוי גם פיפ"א לא השקיעה ולו דולר אחד בקידום הספורט ברצועה. גם היוזמה לקיים משחק ישראלי-פלסטיני לא עלתה יפה.

נמרוד עובד

גביע העולם בכדורגל ("המונדיאל") הפך עסק קפיטליסטי מובהק, המבוסס על מעבר הדרגתי מאירוע ספורט עממי למכונת רווחים ריכוזית המנוהלת בידי תאגיד רב-לאומי. את ההשלכות של המהלך חשים האוהדים, הנאלצים לשלם אלפי דולר כדי להיכנס למגרשים, וגם תושבי הערים בארה"ב, בקנדה ובמקסיקו שמימנו מכיסם הקמת אצטדיונים או שיפוצם, מירוק רחובות ומבנים, ואף "מבצעי ניקיון" שכללו הרחקת דרי רחוב ועניים מרחובות הערים.

הממשלות המארחות משקיעות עשרות מיליארדי דולרים מכספי המסים של האזרחים לבניית אצטדיונים ותשתיות. אצטדיוני ענק רבים ששימשו במונדיאלים הקודמים, כמו בכרזיל 2014 או בדרום אפריקה 2010, נותרים שוממים לאחר הטורניר, תחזוקתם יקרה, והנטל הכלכלי נופל על הציבור.

הטורניר הדוחק החוצה את מעמד העובדים

הפדרציה הבינלאומית לכדורגל (פיפ"א), המארגנת את המונדיאל, דורשת מהמדינות המארחות פטור מלא ממס על כל הכנסותיה. כך היא שומרת לעצמה את הרווחים, הנאמדים עתה ב-9 מיליארד דולר, למרות הגדרתה הרשמית כארגון ללא מטרת רווח. בפועל, פיפ"א מתנהלת כתאגיד ענק השולט בבלעדיות על זכויות שידור, חסויות ומכירת כרטיסים. מחירי הכרטיסים למשחקים זינקו בעשורים האחרונים, מה שדוחק החוצה את מעמד הפועלים – האוהדים המסורתיים של המשחקים – והופך את היציעים למפגן של בני הבורגנות המקומית ושל תיירים אמידים.

עוד כופה פיפ"א "אזורי מסחר בלעדיים" מסביב לאצטדיונים. באזורים אלו מותר למכור רק מוצרים של נותני החסות הרשמיים (לרוב תאגידי הענק כמו אדידס או קוקה קולה), מהלך הפוגע בעסקים מקומיים קטנים וביצרנים.

המודל הקפיטליסטי של המונדיאל נשען על העסקת כוח עבודה זול. הדבר בלט במיוחד בבניית התשתיות ומגרשי הכדורגל בקטאר ב-2022, אז הועסקו מהגרי עבודה בתנאי ניצול קשים, ובתנאי בטיחות ירודים, שגרמו למותם של מאות עובדים כדי לעמוד בלוחות הזמנים וברווחיות. אך מעבר

איך להציל את מערכת החינוך

הספר נפתח באנקדוטה על בני נוער משבט הצופים דן בצפון תל אביב שפגשו בשר לביטחון לאומי איתמר בן גביר (עוצמה יהודית) בעת שסייר באזור. אפשר לתהות האם המפגש היה מתוכנן, רבים ביקשו להצטלם עמו. מדריכיהם שחונכו במערכת החינוך הממלכתית אפילו לא חשבו להסביר להם שעומד מולם נער גבעות אלים שמבקש להיות כוכב טיקטוק. הספר נכתב בצורה דידקטית עם הסברים על ההבדלים בין חינוך לדמוקרטיה לחינוך ניאוו-ליברלי. במילים אחרות, חינוך לצייתנות ומוכנות לשוק העבודה על פני חינוך לערכים הומניסטים ודמוקרטיים ופיתוח תרבותי ואנושי.

רדיפת מורים

הספר עוסק גם בפגיעה במרחב הדמוקרטי ובחופש הביטוי במוסדות החינוך. לאחר פרסומו, עיתונאי "הארץ" אור קשתי חשף מסמך סודי: "דו"ח איסוף מידע: ירון אבני", אשר חושף ועדה סודית של משרד החינוך שבראשה עמד איש שב"כ. הוועדה אספה את הנתונים של 160 מורים וריגלה אחר מורים ביקורתיים ופעילי מחאה שנחשדו בביקורת על הממשלה והעומד בראשה. אבני היה במשך שנים מהנדס בתעשייה האווירית ועבד בענף ההיי טק. בשנים האחרונות למד פסיכולוגיה וייעוץ חינוכי והחל לייעץ לבית הספר הדמוקרטי בהוד השרון. המעקב אחר אבני, פעיל מחאה ותיק, החל כאשר פרסם סדרה של פוסטים נוקבים בעמוד הפייסבוק הפרטי שלו. שמו עלה במעקב של השב"כ שפעל בהוראתו ובעידודו של ראש המטה של יואב קיש, אסף קזולה, כפי שצוין בכתבה.

תחושות הפחד וההשתקה מורגשות היטב בבתי ספר הממלכתיים והממלכתיים ערבים, המקיפים יחד 62% מכלל תלמידי ישראל. בבתי הספר המעוים לחרוג מן הנורמה הלאומנית שקיש מנסה להחיל על כלל בתי הספר, חשופים לגחמות שרי החינוך המתחלפים ולרדיפה פוליטית של כל בדל מחשבה חופשית ודיון אזרחי-דמוקרטי. התוצאה היא שרבים, אם לא כלל המורים, מורתעים כיום מדבר בכיתות. החינוך לא עמד במשך שנים במוקד עניינו של מחנה מתנגדי נתניהו. הדבר השתנה בתקופת ההפיכה המשטרית, כאשר התברר כי תמיכתם וצייתנותם של רבים מבוגרי מערכת החינוך הממלכתית למהלכי האנטי-דמוקרטיים של הממשלה אינן מקריות, אלא קשורות לכשליה של המערכת. זו נמסרה במידה רבה להשפעתו של זרם החינוך הממלכתי-דתי, שפעל במשך שנים לחיזוק הלגיטימציה הציבורית לרעיונותיו ולהרחבת כוחו הפוליטי, בין היתר באמצעות חשיפתם של מאות אלפי תלמידים למסרים פוליטיים לאומניים ואף גזעניים.

חלקן האחרון והמסכם של הספר, "מדריך חינוכי פוליטי", הוא תוכנית עבודה להצלת מערכת החינוך הישראלית, להפיכתה למערכת חינוך דמוקרטית ולחיזוק מעמד המורים ושכרם כתנאי לבניית חברה דמוקרטית ומניעת השתלטות כוחות לאומנים. ספרים רבים התפרסמו ופורסמו על אודות ההפיכה המשטרית. הוד מעלה תרומה חשובה למאבק על החינוך בראי ההפיכה המשטרית. להבדיל מספרו של יו"ר משמר החינוך הממלכתי איתמר קרמר "קפלן פינת ההלכה", ספרו של רמי הוד אינו מנסה למצוא חן בעיני כל הצדדים והוא במידה רבה זעקה פוליטית וקריאה לפעולה נחושה.

רוי רוזנברג

"שר הקישלון" מפגינים נגד שר החינוך קיש בדרישה לתנאי שכר טובים יותר (למורים) (צילום: אבשלום ששוני / פלאש 90)

שר החינוך יואב קיש (הליכוד) הוא מהשרים השנואים בממשלה ובצדק רב. תחתיו נקלעה מערכת החינוך לצניחה חופשית; הישגי התלמידים נמצאים בשפל היסטורי; ויותר מורים ומנהלים עוזבים את המערכת. שמו עולה שוב ושוב בהפגנות נגד הממשלה. במחאות שמתקיימות מול ביתו מבצעת המשטרה מעצרים אלימים של מפגינים. הדימוי הנלעג של קיש במערכוני "ארץ נהדרת" מגרד את פני השטח של דמותו הרודנית.

לאחרונה פרסם קיש תוכנית לחיזוק לימודי התנ"ך "תוכנית שורשים" בבתי הספר בזרם החינוך הממלכתי. בהודעה לתקשורת נאמר: "אנחנו משנים כיוון, כי אי אפשר עוד להשאיר את הזהות היהודית כעניין של בחירה מקומית או העדפה פרטית. האחריות שלנו היא לייסד שייכות, שורשים ומשמעות כחלק מתוכנית הלימודים הלאומית". במקביל במקרה או שלא במקרה פסל את ממצאי ראמ"ה (הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך) שהנכיחו את המצב העלוב של מערכת החינוך הישראלית, הסובלת מהתערבות ממשלתית גסה, שכר ותנאים עלובים למורים, מקרי אלימות רבים והתערבות מוגזמת של הורים.

בבתי ספר ממלכתיים רבים מועסקים ישירות, או דרך עמותות דתיות-לאומניות, מורים מן הציונות הדתית. עבור קיש, להעסיק מורים חדשים ללימודי תנ"ך ומורשת כפי שמפרשים אותם בזרם הציונות הדתית יהיה פשוט יותר מלשפר את תנאי המורים ולהעסיק מורים לאזרחות, לספרות לאנגלית או ללשון העלולים לחנך לערכים הומניסטיים ודמוקרטיים.

החינוך הממלכתי וההפיכה המשטרית

ספרו החדש של רמי הוד, מנכ"ל המרכז הרעיוני של קרן ברל כצנלסון, "שעת אפס: איך ויתרנו על החינוך וקיבלנו הפיכה משטרית ואיך נתקן" (הוצאת קרן ברל כצנלסון) מחבר בין מצבה של מערכת החינוך הישראלית לבין ההפיכה המשטרית שמקדם שלטון הימין. עיקר הנוכחים-נעדרים מההפגנות היו בני נוער וצעירים יהודים וערבים, שהגנה על היסודות הדמוקרטיים של מדינת ישראל זרים להם. עבור רבים מהם דמוקרטיה היא גיוס לצבא והקרבת חייהם במלחמות נתניהו.

(ימין לשמאל) אחמד טובאסי, חוסאם אל-מדהון, סלווה נקארה, פדווא קמחיה, אסיל פרחאת ועטאללה טאנוס (צילומים מתוך הסרט)

הקרנת "עזה: עדי ראייה" ושיחה עם יוצריו

פסטיבל הצגות של קהילת יצירה צעירה בתיאטרון יפו

לאורך שנים פועל תיאטרון יפו לאיתור, ליווי ומתן במה ליוצרים צעירים מצטיינים, שבהם מתקיים שילוב של כישרון, רמה מקצועית גבוהה, יושרה אמנותית ואומץ בכחירת התכנים המעסיקים אותם. "בין אם מדובר בבוגרי מסגרות הכשרה שונות ובין אם ביוצרים צעירים שהתיאטרון מלווה ומטפח, אנו מקפידים להיות נוכחים בשטח, לראות, להקשיב, ולזהות כישרונות בעלי פוטנציאל ממשי להוביל את התיאטרון הישראלי בעתיד", נמסר.

"קולקטיבה", קהילת היוצרים הצעירה של תיאטרון יפו, תציג בין 2 ל-4 ביולי שש יצירות פרי עבודתם של חבריה: "העלה", על פי ספרו של סרן קירקגור "חיל ורעדה"; "יומני הבית השרוף", מסע תיאטרלי-מוזיקלי של ילדת פריפריה בשנות ה-90; "תמונות מחיי המתים" – קריאה מבוזמת; "טיטוס אנדרוניקוס", בעקבות הטרגדיה מאת ויליאם שייקספיר; "יוליסס על בקבוקים", ביצוע חדש למחזה עטור הפרסים מאת גלעד עברון; ו"ככה לא בונים חומה", מופע סאטירי על מלחמה.

שבוע שיר / בעריכת לריסה מילר

השתולים / יהונדב פרלמן

בְּחֶדֶר הַסְּמוּךְ
הַשְּׂתוּלִים פּוֹרְחִים בְּקוֹלֶךָ
הָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת בְּאֵילָנוֹת הַיּוּלֵה שֶׁל הַשְּׂכָנִים
אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ הַבֶּקֶר כְּפִי שֶׁלֹּא אֶהְבְּתִי מִיָּמִי
אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ בְּסִלְיָהּ וּבְשֶׁקֶט בְּצַדִּינֹת וּבְכַרְוֶךָ
בְּגִנְנוֹצִים שֶׁל זֶהָר אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ אֲשֶׁתִּי
מִפֶּת הַיְגוֹן הַמְתַאֲבֵּלֶת עַל נְעוּרֵיָהּ שֶׁחִמְקוּ לָהֶם
וְעַל כָּל הַהֲרֹדוֹפִים שֶׁפָּרְחוּ סְבִיבְךָ בְּאֶרֶץ הַמִּמְתָּ

כאשר רצח העם ברצועת עזה נמשך, וכאשר חיי אדם הופכים כותרות, נתונים ומספרים, הסרט "עזה: עדי ראייה" מבקש להחזיר את הקול למי שחיים מציאות זו יום-יום. הסרט, שיוקרן בתל-אביב ביום רביעי הקרוב (1.7) בשעה 19:00 בחסות קרן רוזה לוקסמבורג, מבוסס על עדויות, חוויות וסיפורים אישיים מעזה, אותם מבחאים אל המסך אמנים ואמניות ערבים-פלסטינים.

בסרט אין דמויות בדיוניות או עלילה דרמטית במובנה המקובל, אלא מרחב של הקשבה לקולות המתארים חיים תחת מלחמה והשמדה – אובדן, פחד, המתנה, כצד רגעים של הומור, אנושיות והתעקשות לחיות. באמצעות השילוב בין עדות אישית לעשייה אמנותית, נפרשת תמונה מורכבת של המציאות בעזה: לא רק של ההרס והאלימות של המלחמה והכיבוש, אלא גם יכולתם של בני אדם לשמור על כבודם, על זיכרונם ועל צלמם האנושי גם בתנאים הקשים ביותר.

בסרט החדש (50 דקות, דובר ערבית עם כתוביות בעברית) משתתפים סלווה נקארה, חוסאם אל-מדהון, אחמד טובאסי, עטאללה טאנוס, אסיל פרחאת ופדווא קמחיה. דרמטורגיה: הבימאית הוותיקה אופירה הניג. צילום: אלקו גוטשף.

יצוין שתפקידה הניהולי האחרון של הניג היה המנהלת האמנותית של תיאטרון אנסמבל הרצליה (2007-2011). בשנותיה בהרצליה חלה תמורה בסגנון הבימוי שלה: בהשראתו של פיטר ברוק, מיצטה להשתמש בתפאורה ובתלבושות והעמידה את השחקן והטקסט במרכז. ב-2011 נתבקשה לשנות את הקו האמנותי של הרפרטואר, בטענה שהצגותיה "לא הביאו די קהל ושהן עול על הקופה הציבורית". בתגובה התפטרה. בשנים האחרונות יוצרת הניג בכרלין פרויקטים בינלאומיים בשיתוף פעולה עם תיאטרונים ופסטיבלים.

לאחר ההקרנה בת"א יתקיים שיח עם משתתפים ביצירת הסרט. השיח יעסוק בתהליך העבודה על הפרויקט, בכוחה של עדות אישית מול מציאות של מלחמה ובתפקידן של אמנות ותרבות ביצירת מרחב לזיכרון, להבנה ולסולידריות.

יוסי אבו

מחבלים בהפסקת האש בלבנון

המשך מעמוד 3

ביבי וטראמפ כבר לא

בהמשך, אולצה ישראל לבטל את עסקת המיליארדים של אספקת מטוסי הביון "פלקון" לסיין. בשנת 2005 נכנעה שוב לתכתיב אמריקאי ועצרה שדרוג של מל"טים שמכרה ישראל לסיין. המשבר כלל סנקציות זמניות על מערכת הביטחון הישראלית. ארה"ב גם ביטלה את תקיפת מתקני הגרעין באיראן ב-2008. ראש הממשלה אהוד אולמרט ביקש מהנשיא בוש הבן אור ירוק לתקיפה, אספקת פצצות חודרות בונקרים ומעבר אווירי מעל עיראק כדי לתקוף את אתר העשרה בנתנו. בוש דחה את הבקשה על הסף והטיל וטו מוחלט על התקיפה. ועוד, בעקבות מחלוקת על הפעלת כוח קטלנית ברצועת עזה ב-2014, השעה ממשל אובמה משלוח של טילי "הלפיר" לישראל והנחה את הפנטגון לבצע פיקוח דקדקני על כל בקשת חימוש ישראלית. גם אחרי תחילת המלחמה ב-2024 המשיכו התכתיבים, בין היתר עוכבו משלוחי חימוש וישראל נדרשה לספק סיוע הומניטרי בעת ממשל ביידן, לאחר שהשעה זמנית (רק זמנית!) משלוח של פצצות כבדות במשקל טונה שגרמו למותם של אלפים מתושבי הרצועה. עוד הציב ביידן תכתיבים נוקשים לגבי אופן הפעולה ברפיח והכנסת סיוע הומניטרי בהיקפים רחבים, תוך איום מפורש בעצירת כל אספקת הנשק והתחמושת לישראל. כאמור, זו רק רשימה חלקית המתבססת על מקורות גלויים. אין לדעת מה באמת מתרחש בחדרי-חדרים או בשיחות הטלפון התכופות בין טראמפ לנתניהו. מה שברור הוא שהתלות של ישראל בארה"ב היא טוטאלית, היסטורית ואופיינית לכל הממשלים, דמוקרטים ורפובליקאים כאחד. נתניהו אולי חולם להפוך את ישראל ל"סופר ספרטה", אך בינתיים היא אינה יותר מפרוקסי של ארה"ב באזור ועל פי המעצמה יישק דבר.

אפרים דויד

המרכז ללימודי מרקסיזם

קפיטליזם קולוניאלי אז ועכשיו

הרצאה של פרופ' גדי אלגזי

יום ראשון 28.6 | 18:30 | כורש 14 ד', קומה 2, ירושלים

המפלגה הקומוניסטית הישראלית אבלה על לכתו של

נדים רג'יב מוסא (אבו מרואן)

שפעל במסגרת המפלגה והחזית במשך 80 שנה

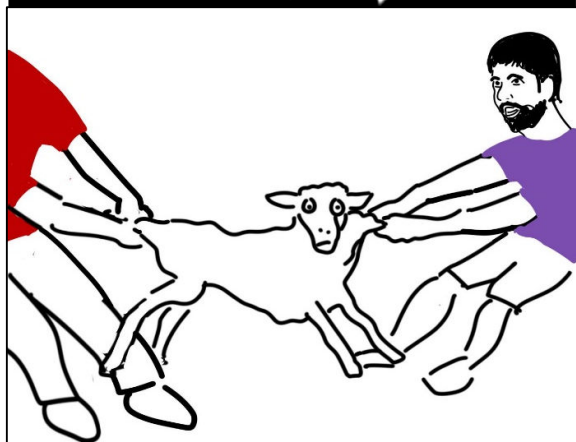
שני בני אדם נהרגו ואחרים נפצעו בשלישי (23.6) מירי חיילי הכיבוש, בעיירה נבטיה אל-פוקא שבדרום לבנון, כך מסרה סוכנות הידיעות הממלכתית הלבנונית. עוד דיווחה הסוכנות כי חיילים פתחו באש לעבר קבוצת אנשים ליד דחפור שפעל לפינוי דרך באזור. ראש עיריית נבטיה אל-פוקא, זאין ע'נזור, מסר לכתבים לבנונים כי חיילים פתחו באש גם לעבר אזרחים בזמן שבדקו את בתיהם בשכונת אל-דייר. הוא מסר את שמו של אחד ההרוגים, סאג'ד אבראהים אל-חאג' עלי, עקור ששב לביתו. מצה"ל נמסר כי בתקרית ירו חיילים לעבר חמושים של חיזבאללה ש"פעלו בסמוך לכוחות צה"ל הפועלים במרחב הביטחוני".

ראש עיריית חדאת'א שבנפת בינת ג'בייל, עיד מנסור, מסר כי תושבי הכפר נערכו, בתיאום עם הצלב האדום, להלווייתם ולקבורתם של שניים מתושבי הכפר, לאחר שקיבלו אישור מהוועדה לתיאום הפסקת האש באמצעות צבא לבנון. אך כאשר הגיע מסע הלוויה לכניסה לכפר, ספגו משתתפיו אש ישראלית כבדה, שאילצה אותם לסגת ולוותר על הקבורה. הוא ציין כי שתי הגופות נקברו זמנית בכפר תבנין, עד שתתאפשר קבורתן בבית העלמין המקומי.

בעיתוני ביירות דווח כי רחפנים ישראליים הטילו רימוני הלם בפאתי ברעשית ועייאת אל-ג'בל שבנפת בינת ג'בייל. רחפנים הטילו רימוני הלם גם מעל נבטיה, בכניסה המובילה לכפרים ואתר אישקיקיה וזאתר אל-ע'רבייה, וכן מעל נבטיה אל-פוקא, כפר תבנית, חדאת'א וכפר רומאן שבנפת נבטיה. שלושה פגזי ארטילריה נורו לעבר פאתי מנסורי שבנפת צור.

בתוך כך, מקורות רשמיים בביירות מסרו כי העימות בין ישראל לחיזבאללה גבה את חייהם של 4,100 בני אדם וגרם לעקירתם של יותר ממיליון בני אדם. כמו כן, יותר מ-11 אלף בתים ומבנים נהרסו בדרום המדינה, ונגרם נזק ישיר הנאמד ב-1.4 מיליארד דולר.

השבוע לפי איתי בנימיני

זה הדרק
 ZOHADEREKH زوهديرخ
קול שמאלי מהשטח

zoha.org.il